

nemlig alle Concessionernes § 2 en Bestemmelse om, at, naar Staten senere fandt sig foranlediget til at oprette en Telegraphstation paa det paagjældende Sted, saa skulde den, hvis dette skete, inden Udløbet af de første 5 Aar efter det private Anlæg overtage dette for den Sum, hvortil det taxeredes ved uwillige Mænds Skjon, hvorimod det, hvis Oprettelsen skete efter de nævnte fem Aar, vilde beroe paa Overenskomst, om og hvorvidt Staten vilde overtage det private Anlæg eller en Deel deraf. Denne Risiko vilde i Virkeligheden have været stor, saafremt Regeringen ikke var gaaet frem paa den liberale Maade, hvorpaa den factist er gaaet frem. Med Hensyn til hvorledes Forholdet vilde kunne komme til at stille sig for enkelte Communer, skal jeg tillade mig at fremsætte enkelte Exempler. Faaborg Commune har saaledes en privat Ledning, som er udgaaet fra en anden privat Ledning, nemlig den fra Svendborg til Nyborg. Efterat den nævnte Ledning var bleven anlagt, anlagde Staten en Ledning fra Nyborg til Bøiden, som paa $\frac{1}{2}$ Mil nær støder op til Faaborg. Vilde Staten nu være illiberal, saa kunde den nemt benytte sig af dette Forhold ved at føre sin Telegraphledning fra Nyborg til Bøiden ind til Faaborg uden at indløse denne By's Ledning, som da vilde være ødelagt. Jeg skal dog her strax bemærke, at jeg anseer det for høist sandsynligt, at Staten, naar den overtager Ledningen Faaborg—Svendborg, vedblivende vil vedligeholde den ligesom hidtil, idet derved opnaaes, at den sydlige Deel af Fyen kommer i Berøring med Statens Hovedledning gennem Fyen paa to Maader. Der er ligeledes andre Communer, for hvilke det har stor Betydning at Staten optræder liberalt i dette Forhold. Dette er saaledes Tilfældet med de Communer, som have anlagt Ledningen Hobro—Thisted, hvilken Ledning gaaer fra Hobro over Viborg, Skive, Nykjøbing paa Mors til Thisted; Hobro Commune er dog aldeles ikke selv interesseret i denne Linie, idet den har Statstelegraphstation. Efterat den nævnte Linie var bleven anlagt, har Staten jo imidlertid anlagt Jernbanen, der gaaer fra Aar-

huus og Randers til Viborg, medens Telegraphledningen gaaer fra Hobro til Viborg, og Indenrigsministeren, under hvem Jernbanen forterer, har anlagt Telegraphstationer paa denne Jernbanelinie. Det er altsaa aldeles naturligt, at man, naar Forholdene nu engang skulle ordnes, da, som det ogsaa er anført i Motiverne, vælger den Linie, hvorpaa der allerede findes Statsstationer, nemlig fra Randers til Viborg og derfra til Skive, hvorved den private Ledning sandsynligvis vil blive aldeles ødelagt. Jeg skal endnu bemærke, at de omtalte private Concessioner alle, saavidt jeg erindrer, ere blevene meddeelte Communerne som Communer, men at de fordetmeste af Communerne ere blevene overdragne til Private, som ligeledes i Reglen have benyttet dem ved at danne Actieselskaber, som saa have faaet Telegraphledningerne anlagte. Kun nogle ganske enkelte Communer, men derimellem navnlig de fire nævnte: Viborg, Skive, Nykjøbing paa Mors og Thisted, have selv ladet Telegraphanlægene udføre, og disse staae altsaa for de paagjældende Communer's Regning og have tildeels for dem medført et betydeligt Tab.

Naar jeg før sagde, at Communerne have bragt Offre for de omhandlede private Telegraphanlægs Skyld, saa vil det sees, at disse Offre efter det foreliggende Lovforslag dele sig i to forskjellige Slags, nemlig i de Offre, der ere blevene bragte gennem den aarlige Drift, og i de Offre, som ville være bragte derved, at Staten nu kun overtager Ledningerne til en Burderingssum, der er lavere, end hvad de have kostet Communerne. De Dinkostninger, som den aarlige Drift har medført, have paa forskjellige Linier været meget betydelige. Der er enkelte Linier, hvis Anlæg slet ikke har betalt sig, ja som endogsaa have givet et betydeligt Underfund. Dette er saaledes Tilfældet med Linierne Hobro—Thisted, Nyborg—Kjerteminde og Nudkjøbing—Ves. Disse Linier have tildeels kun givet et Udbytte af 2 til $2\frac{1}{2}$ pCt. p. A., tildeels slet intet. Linierne Ribe—Løgstor og Aalborg—Ribe have ligeledes kun givet et meget ringe Udbytte. Anderledes stiller Forholdet sig derimod ved adskillige af de andre Linier, der have